

Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν σου από του παιδός σου, ότι θλίβομαι· ταχύ επάκουσόν μου· πρόσχες τη ψυχή μου και λύτρωσαι αυτήν»



Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν

σου από του παιδός σου, ότι θλίβομαι· ταχύ επάκουσόν μου· πρόσχες τη ψυχή μου και λύτρωσαι αυτήν»

(Ψαλμ. 68,18-19)

ΑΚΟΥΣΑΤΕ τα λόγια αυτά, αγαπητοί μου Χριστιανοί. Είναι το προκείμενο του κατανυκτικού εσπερινού. Όσοι πάτε τακτικά στον εσπερινό θα γνωρίζετε, ότι μετά το «Φως ιλαρόν...» λέγεται το προκείμενο, που αλλάζει κάθε φορά. Άλλο είναι το προκείμενο της Δευτέρας, άλλο της Τρίτης, άλλο της Τετάρτης, άλλο της Πέμπτης, άλλο της Παρασκευής, άλλο του Σαββάτου, και άλλο της Κυριακής. Το προκείμενο της Κυριακής είναι «Ιδού δη ευλογείτε τον Κύριον, πάντες οι δούλοι Κυρίου» (Ψαλμ. 133,1).

Το προκείμενο όμως της Κυριακής αλλάζει την Κυριακή της Τυρινής, με την είσοδο στο στάδιο των ηρωϊκών αγώνων της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Την Κυριακή της Τυρινής, αλλά και την Β΄ και την Δ΄ Κυριακή των Νηστειών, το βράδυ στον εσπερινό ψάλλεται ένα άλλο προκείμενο, τόσο κατανυκτικό που φέρνει δάκρυα στα μάτια αυτών που το αισθάνονται. Το κατανυκτικό αυτό προκείμενο λέει· «Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν σου από του παιδός σου, ότι θλίβομαι· ταχύ επάκουσόν μου· πρόσχες τη ψυχή μου και λύτρωσαι αυτήν» (Ψαλμ. 68,18-19). Ένας σοφός, όταν το άκουσε αυτό να ψάλλεται, έπεσε προσκυνώντας

κάτω στη γη και έλεγε· Αληθινά αυτός που συνέθεσε τα λόγια αυτά είναι άνθρωπος του Θεού. Αυτά τα λόγια θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε.

* * *

Ο Δαβίδ υπέφερε πολλά, αλλά μία συμφορά θεωρούσε μεγαλύτερη. Τον μισούσαν οι εχθροί του. Το παιδί του επαναστάτησε και τον κατεδίωκε. Συμφορής εννε αυτές. Αλλά η πιο μεγάλη συμφορά ήταν να τον εγκαταλείψει ο Θεός. Γι' αυτό λέει ο Δαβίδ· Κύριε, μη μ' εγκαταλείπεις! Ας μ' εγκατέλειψε η γυναίκα, ας μ' εγκατέλειψαν τα παιδιά, ας έμεινα μόνος στον κόσμο· εσύ, Κύριε, μη μ' εγκαταλείψεις. Κοίταξέ με. Την ώρα της θλίψεως και του πόνου μέινε κοντά μου. «Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν σου από του παιδός σου...».

Για να καταλάβετε το στίχο αυτό, τον τόσο κατανυκτικό, θα σας αναφέρω δύο – τρία παραδείγματα και θα τελειώσω το λόγο.

Το πρώτο παράδειγμα. Επάνω εδώ στη γη υπάρχουν διάφορα πράγματα. Υπάρχουν δέντρα, ποτάμια, ζώα , λουλούδια, πουλιά που κελαϊδάνε· είναι διάφορα πράγματα. Αν με ρωτήσετε, εδώ κάτω στον φυσικό κόσμο ποιά είναι το αναγκαιότερο απ' όλα, θα σας πω, ότι είναι ο ήλιος. Ο ήλιος φαίνεται σταθερός και ακλόνητος, με απaráβατο το δρομολόγιό του. Αλλά ο ήλιος έχει αφέντη. Είναι υπάκουος στο Θεό. Και αν ο Θεός τον διατάξει κάτι, ο ήλιος να είμεθα βέβαιοι ότι θα πειθαρχήσει. Λοιπόν για φαντασθείτε, αύριο ο ήλιος να λάβει εντολή ...να μη βγει. Να μη βγει για μία, δύο, τρεις, τέσσερις ημέρες! Σκοτάδι θα επικρατήσει στη Γη. Ελάτε τότε, όλες οι εταιρείες ηλεκτρισμού, όχι μόνο της Ελλάδος αλλά όλου του κόσμου, να θερμάνετε και να φωτίσετε τή Γη. Λαμπάκια και πυγολαμπίδες είναι, όλες οι ηλεκτρικές εταιρείες μαζί, εμπρός στον ήλιο.

Όλα από τον ήλιο εξαρτώνται. Και τα μήλα που τα βλέπεις κόκκινα κόκκινα, και τα αχλάδια, και τα σταφύλια, και το σιτάρι, και τα νερά που τρέχουν, και τα αρνάκια, και τα πάντα. Ζουν και αυξάνονται από τον ήλιο.

Το πιο αναγκαίο είναι ο ήλιος. Αλλ' ό,τι είναι ο ήλιος για το φυσικό κόσμο, είναι ο Θεός γιά τον πνευματικό κόσμο. Ο ήλιος ο πνευματικός είναι ο Χριστός. Κι όπως δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς τον ήλιο, έτσι δεν μπορούμε να ζήσουμε και χωρίς το Χριστό. Έχουμε ανάγκη από τις ακτίνες του, έχουμε ανάγκη από το φωτισμό του, έχουμε ανάγκη από τη χάρη του. Γι' αυτό τον παρακαλούμε· «Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν σου από του παιδός σου». Όπως αν σβήσει ο ήλιος καταστρέφεται ο κόσμος, έτσι κ' εμείς δεν μπορούμε να ζήσουμε αν δεν βρισκόμαστε κάτω από τις ζωογόνες και θερμαντικές ακτίνες του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού.

Έχουμε ανάγκη από ήλιο, και η ψυχή μας έχει ανάγκη από τον Ήλιο – Χριστό. «Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν σου από του παιδός σου».

Χριστέ, ο ήλιος της ψυχής μας! Στείλε μας μια ακτίνα για να φωτίσει το σκοτάδι

της ψυχής μας. Αν άλλοι άνθρωποι θέλουν να ζουν στο σκοτάδι, εμείς θέλουμε να ζούμε στο φως, και να είμεθα παιδιά του φωτός και όχι παιδιά της νύχτας.

Μια εικόνα είναι αυτή. Θέλετε άλλο παράδειγμα; Το παιδάκι το μικρό ζει από την αγάπη της μάνας. Τα μάτια του είναι στραμμένα στη μάνα. Χαμογελάει η μάνα, χαμογελάει κι αυτό. Ζει με το χαμόγελο της μάνας. Πήρες το παιδάκι από τη μάνα; μαράζωσε. Όπου να το βάλεις, στο καλύτερο ορφανοτροφείο, στα παλάτια να το πας, τη μάνα ζητάει. Θέλει να δει τη ματιά της μάνας του, θέλει να δει το πρόσωπό της. Το πρόσωπο της μάνας του είναι ο ήλιος, το πρόσωπο της μάνας του είναι ό,τι έχει ανάγκη το παιδί.

Θυμάμαι τα φοβερά χρόνια του συμμοριτοπολέμου και της κατοχής. Ήμουν στα Γρεβενά. Εκείνο τον καιρό έμπαινε σε κάποιο χωριό μια γυναίκα, κρατώντας στην αγκαλιά της ένα μικρό χαριτωμένο αγοράκι. Την ώρα εκείνη μαθαίνει, ότι σκοτώσανε τον άντρα της στο φυλάκιο. Αφήνει λοιπόν κάτω το μικρό και τρέχει στο φυλάκιο. Ο μικρός, παρ' όλο που βρισκόταν κοντά σ' άλλες μανάδες, άρχισε να κλαίει και να φωνάζει δυνατά· Μάνα, μάνα...! Πήγαν οι γειτόνισσες, το πήραν στην αγκαλιά τους, του δίνανε γλυκά... Αυτό τίποτε, έκλαιγε. Άλλαξε δέκα αγκαλιές. Σε δέκα μανάδες πήγε. Το χαϊδεύανε, του μιλούσαν... Αυτό έκλαιγε και φώναζε ζητώντας τη μάνα του. Όσπου ήρθε η μάνα του η πονεμένη, και τότε ησύχασε.

Έτσι είμαστε κ' εμείς, σαν το μικρό παιδί. Μάνα μας είναι ο Χριστός. Και όπως το μικρό παιδάκι δε' μπορεί να ζήσει χωρίς τη μάνα του, έτσι κ' εμείς δε' μπορούμε να ζήσουμε χωρίς το Χριστό. Παιδιά του Χριστού είμαστε. Κανείς δε' μπορεί να μας αναπαύσει. Είμαστε ανήσυχoi και τεταραγμένοι, έως ότου κοντά στο Χριστό βρούμε την ανάπαυσή μας. «Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν σου από του παιδός σου, ότι θλίβομαι· ταχύ επάκουσόν μου· πρόσχες τη ψυχή μου και λύτρωσαι αυτήν». Θα σας αναφέρω και ένα ακόμα παράδειγμα. Ο άνθρωπος δεν είναι μονάχα κορμί. Έχει και κάτι ανώτερο. Έχει ψυχή αθάνατη. Βλέπουμε ακούμε αισθανόμεθα, γιατί έχουμε μέσα ψυχή. Αν η ψυχή φύγει, τότε τι να τα κάνεις τα μάτια; τι να τα κάνεις τ' αυτιά; τι να τα κάνεις τα χέρια και τα πόδια; Τα πάντα είναι νεκρά.

Ό,τι είναι λοιπόν η ψυχή για το κορμί, είναι ο Θεός για την ψυχή. Η ψυχή της ψυχής είναι ο Χριστός. Χωρίς την ψυχή το κορμί σαπίζει και βρωμίζει, και χωρίς το Χριστό η ψυχή γίνεται νεκρά. δεν έχει μέσα της ζωή.

* * *

Αυτή, αγαπητοί μου, είναι δι' ολίγων μία σύντομος πρακτική ερμηνεία του προκειμένου που ψάλλεται απόψε στον εκκλησία.

—Μα τότε, θα μου πείτε, τότε φεύγει ο Χριστός; Πότε κρύβει τις ακτίνες του; Πότε η μάνα δεν θέλει να δη το παιδί, και τότε η ψυχή εγκαταλείπει το κορμί;

Όταν αμαρτάνουμε! Τότε ο Χριστός φεύγει από κοντά μας, και σβήνει ο ήλιος και τα φεγγάρια, και γίνεται σκοτάδι στην ψυχή.

Γι' αυτό, αυτή την περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής που ζούμε, να κάνουμε μια προσπάθεια να μην αμαρτάνουμε. Ν' αποφεύγουμε την αμαρτία. Και όσο την αποφεύγουμε, τόσο πιο κοντά στο Χριστό θα ζούμε και τόσο πιο ευτυχισμένοι και χαρούμενοι θα είμεθα. Έτσι θα περάσουμε όπως λέει σήμερα η Εκκλησία τις σαράντα - πενήντα αυτές ημέρες, και θα φτάσουμε στη Μεγάλη Εβδομάδα, για να εορτάσουμε τα σεπτά πάθη και την ένδοξο ανάσταση του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Αμήν.

† επίσκοπος Αυγουστίνος

—Ι. ναός Αγίου Παντελεήμονος Φλωρίνης 11-3-1973

—βλ. και περιοδ. «Σταυρός», τ. 145/Μάρτιος 1973, σελ. 33 κ.ε..

Πηγή: augoustinos-kantiotis.gr